

Når juristar avgjer kva elva skal heite, vart det berre tull.

Populisme

Nar du kjem inn tor landing på Kjевik ved Kristiansand, ser du ned på ein fjord og ei elv som flyt ut i fjorden.

Kva skal fjorden heita? Kva skal elva heita? Dét har det stått heit strid om dei par siste åra. Er det Topdalselva eller Tovdalselva, er det Topdalsfjorden eller Tovdalsfjorden?

Når det gjeld den same elva lenger inne i landet, til dømes i Åmli, er alle vel forlikte – vassdraget heiter Tovdalselva. Men når elva kjem til kysten, blir det altså rabalder. Saka har vore til Kartverket og til klagenemnda for stadnamn, som sorterer under Språkrådet. Siste ord i saka vart sagt den 5. juni i år.

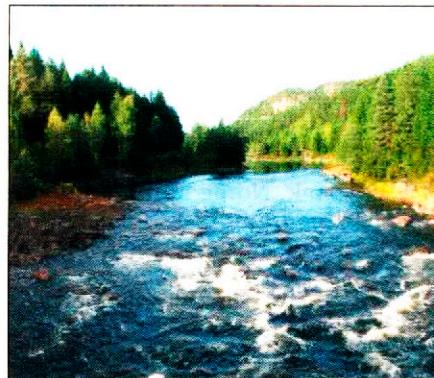
«Viss du tykkjer løysinga vitnar meir om forhandling enn om fag, trur du rett»

enn om fag, trur du rett. Men så er heller ikkje leiaren i klagenemnda namnespesialist; vedkoman-de er jurist.

Slår me opp i stadnamnleksikonet, står det kort og turt at heile vassdraget heiter Tovdalselva. Uttale med f, Tofdalselva, er det vanlege nede ved kysten. Norrønt *töfa* tyder svulma eller svella. Strikkeentusiastar kjenner *tova* eller *tøva*, brukt om å bløyta opp vottar og labbar slik at dei tjuknar. Vassdraget betyr altså «flaum-elv», ho svulmar til tider.

Kvífor då Topdalselva og Topdalsfjorden? Svaret er at slik har dei skrive namnet i fire hundre år i Kristiansand. Då må vel dét halda! Meiner mange der. Vel, dette er gammal dansk skrivemåte, brukta i unionstida med Danmark. Men historisk sett ein feil skrivemåte. Uttalen i indre bygder har støtt vore

Tovdal. Gjeldande stadnamnlov slår fast at det er «den nedervde uttalen som skal liggja til grunn for skrivemåten».

KJÆR ELV: Har mange namn. Tovdalselva ved Slettene bru.

av namn burde vera fagleg, ikkje skjønnsmessig fundert. Men det er eit faktum at ferske forslag frå Frp og Høgre om endringar i stadnamnlova no svekkjer det faglege som instans.

Høgre plar jo elles halda den faglege kvalitetsfana høgt. (Seier dei.) I arbeidet med stadnamnlova er populisme det røynde ordet.

Inne på Kjевik flyplass møter du humor. Der har ei tid dette skiltet møtt dei reisande: «DU HAR SØRLANDET».